

ΕΤΟΣ 67ον

3 Μαρτίου 2019

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 9 (3431)

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ

Μιά εβδομάδα πριν από τη Μεγάλη Σαρακοστή η Έκκλησία μας προετοιμάζει για τό «στάδιο τῶν ἀρετῶν». Τά κύρια ἀθλήματα στά ὁποία θά κληθοῦμε ἰδιαίτερα τότε νά κοπιάσουμε εἶναι ἡ νηστεία καί ἡ προσευχή. Πρόκειται ὁμως γιά ἀσκήσεις πού δέν στοχεύουν σέ αὐτόνομα βραβεῖα, καί μάλιστα σέ βραβεῖα πού ἀπειλοῦν νά μᾶς γεμίσουν μέ αὐτάρκεια καί ἔπαρση. Σκοπός ὄλων τῶν ἀσκήσεων εἶναι τό κορυφαῖο στεφάνι τῆς ἀγάπης, ἓνα στεφάνι ἀπό ἄνθη πού φυτρῶνουν μόνο στό χῶμα τῆς ταπείνωσης. Ταπείνωση, λοιπόν, καί ἀγάπη εἶναι τό ἀχώριστο δίδυμο –ποτέ δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἡ μία χωρίς τήν ἄλλη– στό ὁποῖο πρέπει νά ἀποβλέπουμε μέ τήν ἄθλησή μας μέσα στήν ἐπικείμενη Σαρακοστή.

Προπάντων ἡ ἀγάπη

Τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα μᾶς βοηθεῖ νά ἐμβαθύνουμε στό σωστό νόημα, ἰδιαίτερα, τῆς νηστείας. Γιά τήν Έκκλησία «νηστεία» δέν σημαίνει οὔτε δίαιτα οὔτε ἀόριστα κάποια ἄσκηση αὐτοκυριαρχίας. Τό νά τρώει κανείς ἢ νά μὴν τρώει, λῆει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι μιά ἠθικά καί θρησκευτικά ἀδιάφορη πράξη. Ἀποκτάει πνευματική διάσταση, ὅταν συνδέεται μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Γιά τόν πιστό «νηστεύω» σημαίνει «δέν τρώω ἀπό ἀγάπη γιά τόν Χριστό καί ἀπό ὑπακοή στήν Έκκλησία του». Ἀγάπη, βέβαια, γιά τόν Χριστό δέν νοεῖται χωρίς ἀγάπη γιά κάθε ἄνθρωπο, πού ὄχι ἀπλῶς πλάσθηκε «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» ἀλλά καί γιά τή σωτηρία του «Χριστός ἀπέθανε». Γι' αὐτό, ὁποιος φέρνει καί τό παραμικρό ἐμπόδιο στή σωτηρία τοῦ συνανθρώπου του, «εἰς Χριστόν ἁμαρτάνει». Διότι τό ἔργο πού Ἐκεῖνος ἔκτισε μέ τή σταυρική του θυσία, ὁ σκανδαλοποιός τό καταστρέφει μέ τή φιλαυτία του.

Στούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους οἱ πιστοί συμβίωναν μέ τοὺς εἰδωλοηλάτες. Ὑπῆρχαν πολλοί πού πρόσφατα εἶχαν ἐγκαταλείψει τήν εἰδω-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Α΄ Κορ. η΄ 8 - θ΄ 2)

Ἐκούσιος περιορισμός γιά νά κερδίσει ὁ ἀδελφός

Ἀδελφοί, βρωμα ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε γάρ ἐάν φάγομεν περισσεύομεν, οὔτε ἐάν μὴ φάγομεν ὑστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἐάν γάρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. Οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρωμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρεῖα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίω. Οὐκ εἰμι ἀπόστολος; Οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.

ῥοηλατρία καὶ ἀρκετοί μὲ τὸ ἓνα πόδι μέσα καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἐξω, «ἐγγύς τοῦ ἀποστήναι τέλειον τῶν εἰδωλῶν», κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο. Ἡ ἀνθρώπινη φύση εἶναι πάντοτε τρεπτή καὶ πάντοτε ὑπάρχουν οἱ ἀσταθεῖς καὶ ἀσθενέστεροι στὴ συνείδηση. Ἄν μάλιστα λάβουμε ὑπόψη μας καὶ τὸν ἐκ τῶν δαιμόνων πόλεμο, μπορούμε νά κατανοήσουμε πόσο εὐκόηα αὐτοί οἱ ἀνθρωποὶ κινδύνευαν νά ξαναγυρίσουν στὴν πλάνη τῶν εἰδωλῶν.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπαγόρευε οὐσιαστικά στοὺς χριστιανούς νά παρακάθονται καὶ νά συντρώγουν μὲ τοὺς ἐθνικούς σὲ τραπέζια τῶν εἰδωλοηλατρικῶν ναῶν. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως, οἱ ἀστήρικτες ψυχές, πού ἀναφέραμε, συχνά σκανδαλίζονταν βλέποντας τοὺς χριστιανούς νά μπαίνουν μὲ ἄνεση καὶ νά διασκεδάζον σὲ τέτοιους χώρους. «Ἄντὶ παραινέσεως τὸ πρᾶγμα ἐδέχοντο»· θεωροῦσαν αὐτὴ τὴ συμπεριφορὰ σάν παρακίνηση νά μείνουν ἢ νά ἐπιστρέψουν στὴν εἰδωλοηλατρία. Τί ἄλλο ἦταν αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ παρά ἓνα δυνατό χτύπημα στὴν ἀσθενική τους συνείδηση, πού γινόταν ἀφορμὴ ὄχι μόνο συγχύσεως ἀλλὰ καὶ ψυχικῆς ἀπωλείας.

Τὸ τετραπλὸ ἔγκλημα

Γι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος προέτρεπε σὲ μιὰ ἰδιότυπη νηστεία: τὴν ἀποχή ἀπὸ τὰ συγκεκριμένα ἐδέσματα, τὰ εἰδωλόθυτα. Μάλιστα ὁ Χρυσορρήμων, ἀποδίδοντας λίγο αὐστηρότερα τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου, ἴκει ὅτι «ἀκόμη κι ἂν δὲν ἐβλήπατο κανένας οὔτε ὑπῆρχε κίνδυνος σκανδαλισμοῦ τοῦ πλησίον, οὔτε τότε θά ἔπρεπε κάποιος νά προβαίνει σὲ βρώση τῶν εἰδωλοθύτων. Διότι ἡ παρουσία σὲ τέτοιο δεῖπνο ὄχι μόνο εἶναι ματαιοπονία ἀλλὰ οὐσιαστικά πρόκειται γιά συμμετοχὴ σὲ τραπέζι τῶν δαιμόνων». Ὅσοι, ῥοιπόν, ἀπερίσκεπτα

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἄδελφοί, ἐμᾶς δὲν μᾶς συνιστᾶ τό φαγητόν εἰς τόν Θεόν, διότι οὔτε ἐάν φάγωμεν, ἔχομεν κανένα πλεονέκτημα, οὔτε ἐάν δὲν φάγωμεν, χάνομεν τίποτε. Προσέχετε ὅμως μήπως ἡ ἐλευθερία σας αὐτή γίνη αἰτία νά πέσουν οἱ ἀσθενεῖς κατὰ τήν πίστιν. Ἐάν κάποιος ἰδῆ ἔσένα πού ἔχεις γνώσιν, νά κάθῃσαι εἰς τό τραπέζι ἐνός ναοῦ εἰδῶλων, δὲν θά ἐνθαρρυνθῆ ἡ συνείδησίς του, ἐπειδή εἶναι ἀδύνατος εἰς τήν πίστιν, εἰς τό νά τρώγῃ κρέατα τῶν θυσιῶν πού προσφέρονται εἰς τά εἰδῶλα; Καί ἐξ αἰτίας τῆς γνώσεώς σου θά καθῆ ὁ ἀδύνατος ἀδελφός διά τόν ὅποιον ἐπέθανε ὁ Χριστός. Ἀμαρτάνοντες δε μέ αὐτόν τόν τρόπον εἰς τοὺς ἀδελφούς καί πληγώνοντες τήν συνείδησίν των πού εἶναι ἀδύνατη, ἀμαρτάνετε εἰς τόν Χριστόν. Δι' αὐτόν τόν λόγον, ἐάν φαγητόν κάνῃ τόν ἀδελφόν μου νά πέσῃ, δὲν θά φάγω κρέας ποτέ, διά νά μή γίνω αἰτία νά πέσῃ ὁ ἀδελφός μου. Δέν εἶμαι ἀπόστολος; Δέν εἶμαι ἐλεύθερος; Δέν εἶδα τόν Ἰησοῦν Χριστόν τόν Κύριόν μας; Δέν εἴθε σεῖς τό ἔργον μου ἐν Κυρίῳ; Ἐάν δι' ἄλλους δὲν εἶμαι ἀπόστολος, εἶμαι τοῦλάχιστον γιά σᾶς, διότι σεῖς εἴθε ἡ σφραγίδα τῆς ἀποστολῆς μου ἐν Κυρίῳ.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

ἔτρωγαν εἰδωλιόθυτα γίνονταν –ὄχι σπάνια– ἀφορμή ἀπωλείας ἀδύνατων ἀδελφῶν, διέπρατταν δηλαδή θανάσιμη ἀμαρτία, τήν ὁποία ὁ ἅγιος Ἰωάννης τή χαρακτηρίζει «τετραπλό ἐγκλημα: πρῶτον, γιατί εἶναι ἀδελφός σου ὁ σκανδαλιζόμενος· δεύτερον, γιατί εἶναι ἀσθενής στήν πίστη· τρίτον, γιατί ὁ Χριστός τόσο ἐνδιαφέρθηκε γι' αὐτόν ὥστε πέθανε ὑπέρ αὐτοῦ· καί τέταρτον ὅτι, πέρα ἀπό ὅλα αὐτά, χάνεται μιά ψυχὴ ἐξαιτίας ἐνός... φαγητοῦ».

Δικαιοποιημένα, ἐπομένως, ὁ θεοκήρυκας Ἀπόστολος, βάζοντας πάνω ἀπό ὅλα τήν ἀγάπη, καταλήγει σέ μιά ἀπόφαση, πού δὲν τήν ἐπιβάλλει στοὺς ἄλλους ἀλλὰ μαρτυρεῖ γιά τήν ἀγωνία του γιά τή σωτηρία καί τῶν ἀσθενέστερων στή συνείδηση: « Ἄν τροφή γίνεται αἰτία νά σκοντάφτει καί νά πέφτει ὁ ἀδελφός μου, δὲν θά φάω κρέατα ποτέ, γιά νά μή γίνω αἰτία νά σκανδαλισθεῖ ὁ ἀδελφός μου». Παραιτεῖται ἀπό ἕνα αὐτονόητο δικαίωμά του, ξεπερνώντας καί τά ὅρια πού ἔθετε ὁ Μωσαϊκός νόμος. Ἦταν ἕνα δικαίωμα πού τό εἶχαν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι.

Δικαιοποιημένη καύχησις

Ἐδῶ ὁ μέγας Παῦλος, ἐπειδή εἶχε ἀντιμετωπίσει συκοφάντησι τοῦ ἀποστολικοῦ του ἀξιώματος, ἀναγκάζεται νά τονίσει τήν ἰσοτιμία του μέ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους. Καί ἐκεῖνοι πού ἐπίσης μποροῦν νά μαρτυρήσουν γιά τό διδασκτικό του ἔργον εἶναι καί οἱ Κορίνθιοι, πού ἀναγεννήθηκαν ἀπό τό κήρυγμά του καί τόν εἶχαν πνευματικό πατέρα. «Ἐσεῖς μέ ἀναγκάσατε νά καυ-

3 Μαρτίου 2019: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

«Μνεία τῆς δευτέρας καί ἐνδόξου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Εὐτροφίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Ἦχος: βαρύς – Ἐωθινόν: Ζ΄ – Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ν΄ 8 - θ΄ 2 – Εὐαγγέλιον: Μτθ. κε΄ 31-46.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 10 Μαρτίου, τῆς Τυρινῆς.

Ἀπόστολος: Ρωμ. ιγ΄ 11 - ιδ΄ 4 – Εὐαγγέλιον: Μτθ. ζ΄ 14-21.

κῆρῶ», θά πεί στούς Κορινθίους στή δεύτερη ἐπιστολή του. Ἦταν μιά ἀναγκαία καύκηση, χωρίς τήν ὁποία κινδύνευαν τά τέκνα του νά σκοντάψουν στό ἀκόμα μεγαλύτερο σκάνδαλο τῆς ἀμφισβήτησης τῆς ἀποστολῆς του.

Μέ τό σημερινό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα ἡ Ἐκκλησία μέ τό στόμα τοῦ πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου μᾶς θυμίζει ὅτι σέ κάθε ἀγωνιστική μας προσπάθεια, καί ἰδιαίτερα στήν ἀσκηση τῆς νηστείας τῆς Σαρακοστῆς, πού φυσικά δέν εἶναι μόνο ἀποχή τροφῶν ἀλλή ἀλλῶ «τῶν παθῶν ἀλληλοτριώσις», πρέπει νά κοπιᾶζουμε μέ συνέπεια ἀλλή καί μέ διάκριση· μιά διάκριση πού θά λαμβάνει ὑπόψη τῆς καί τούς ἀσθενεῖς καί εὐκολοσκοπανδάλιστους ἀδελφούς. Κι αὐτοί εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέλη τῆς Ἐκκλησίας του. Καί «ὅποιος», κατά τόν ἅγιο Χρυσόστομο, «καταφρονεῖ τή σωτηρία τους λέγοντας ἐκεῖνα τά σατανικά λόγια “τί μέ νοιάζει ἂν ὁ τάδε σκανδαλίζεται”, νά ξερεῖ ὅτι συμμερίζεται τήν ὠμότητα τοῦ διαβόλου καί τό μῖσος του κατά τῶν ἀνθρώπων». Μή γένοιτο, Κύριε!

Ἄρχιμ. Β.Λ.

Νέα ἔκδοση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Ἄρχιμανδρίτου Εὐσεβίου Βίττη

ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ

(Α΄ ἔκδοση, διαστάσεις 11x20 ἐκ., σελ. 208)

Στούς ψυχωφέλτους ποιμαντικούς λόγους «Ἀναβάσεις» ὑπενθυμίζεται τό ἱερό καθῆκον μας γιά τήν προσευχή, προκειμένου νά ἀγωνιζόμαστε πνευματικά, στοχεύοντας στή θέωση, πραγματώνοντας ἔτσι τήν παραίνεση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσόστομου «οὐκ ἰστάμεθα, πορευόμεθα γάρ».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθόδοξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδόσις - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διευκρίαιωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr